2E BESTUURSRAPPORTAGE 2024

Inleiding

Voor u ligt de 2e Bestuursrapportage 2024. Hierin rapporteren wij voor het lopende begrotingsjaar 2024 op beleidsmatige en financiële afwijkingen en/of actualiteiten die aanleiding geven tot eventuele (bij)sturing. De door uw raad vastgestelde begroting, het coalitieakkoord en het bijbehorend addendum vormen hiervoor de basis.

In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de stand van zaken van de door uw raad vastgestelde speerpunten uit de programmabegroting. Het hoofdstuk is uitgewerkt per programmaniveau.

De vijf programmateksten komen uit de vastgestelde begroting en zijn dan ook een *vaststaand referentiekader*. Dit is ook het geval bij de inhoud van de eerste twee kolommen ‘Wat willen we bereiken’ en ‘Wat gaan we daarvoor doen en wanneer’.
We rapporteren uitsluitend op de thema’s waarop een afwijking of actualiteit aan de orde is. De afwijkingen ziet u vermeld staan in de derde kolom. Thema’s die volgens planning verlopen, worden niet vermeld.

In hoofdstuk 2 rapporteren we over de paragraaf projecten.

In hoofdstuk 3 zijn de financiële afwijkingen boven de € 50.000 beschreven en is er een toelichting gegeven op de afwijkingen. Afwijkingen die in dit hoofdstuk worden opgenomen kunnen ook betrekking hebben op niet door uw raad vastgestelde speerpunten.

Vervolgens komt in hoofdstuk 4 de financiële samenvatting aan bod.

We sluiten af met het weerstandsvermogen en risicomanagement in hoofdstuk 5.

Inhoudsopgave

1. Stand van zaken speerpunten 3
Programma 1: Duurzaamheid 4
Programma 2: Economie en Arbeidsmarkt 7
Programma 3: Wonen en Voorzieningen 10
Programma 4: Sociaal Domein 14
Programma 5: Bestuur en veiligheid 18
6: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien 19

2. Projecten 20

3. Financiële afwijkingen 21

4. Financiële samenvatting 22

5. Weerstandsvermogen 27

1. Stand van zaken speerpunten

Elk programma heeft zijn eigen speerpunten en W-vragen, deze zijn onderdeel van de in november 2023 door uw raad vastgestelde begroting 2024-2027. Per programma worden hierna de speerpunten uitgelicht waar er sprake is van een afwijking of actualisering in relatie tot de W-vragen "Wat willen we bereiken" en "Wat gaan we daarvoor doen en wanneer". De afwijkingen en actualiseringen worden vervolgens in de laatste kolom toegelicht. Wanneer er geen afwijkingen op een speerpunt zijn, is het speerpunt niet opgenomen in deze rapportage en loopt de uitvoering van het speerpunt volgens planning.

Programma 1: Duurzaamheid *(vastgesteld kader begroting 2024)*

Inleiding, de opgave
Onder Duurzaamheid onderscheiden we drie pijlers: energie, klimaat en circulariteit. De omschakeling van fossiele energiebronnen naar meer duurzame vormen van **energie** en de gevolgen van de veranderingen in het **klimaat** zijn de belangrijkste opgaven waar de samenleving voor staat.

Uitvoering van de **energietransitie** moet plaatsvinden op een manier die past bij de financiële draagkracht van onze inwoners en bedrijven, en bij de schaal van het platteland. De gemeente is hierin realistisch en reactief. Het ambitieniveau is om te voldoen aan de wet- en regelgeving. Daarnaast zetten we in op technologische innovatie gericht op energie– en kostenbesparing.

Ten aanzien van het **klimaat** is de uitvoering van het Klimaatakkoord bepalend. Het gaat hierbij onder andere om de verduurzaming van woningen, bedrijven en overheidsgebouwen. Daarnaast moeten we invulling geven aan de klimaatadaptatiestrategie. Klimaatverandering heeft direct invloed op de fysieke leefomgeving c.q. inrichting van de openbare ruimte. We moeten kijken naar het landschap, de waterberging en de inrichting openbare ruimte. Deze moeten gereed zijn of gemaakt worden voor hitte, droogte, overstromingen en wateroverlast.

De exacte plannen en maatregelen zijn op dit moment nog niet bekend. Eind 2023 komen we met een **beleidsplan Duurzaamheid**, waarin de pijlers energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit aan de orde komen. De geschetste maatschappelijke opgave is daarbij leidend. In het op te stellen beleidsplan spreken we niet alleen ambities uit, maar stippelen we een strategie uit om onze ambities waar te maken. Die strategie is leidend voor concrete acties en besluitvorming, in onderlinge samenhang gewogen en weggezet in tijd en middelen. We geven vorm aan een brede maatschappelijke discussie om daarmee draagvlak te creëren bij de inwoners voor het beleidsplan. Daarvoor is het burgerberaad duurzaamheid ingezet. Tussen april en juli 2023 is een betrokken groep inwoners, ondernemers, politici, ambtenaren en vrijdenkers tot een burgerakkoord duurzaamheid gekomen. Deze input wordt meegenomen in het beleidsplan duurzaamheid.

Vooruitlopend op het beleidsplan Duurzaamheid hebben we een bedrag van € 4 miljoen vrijgemaakt voor het stimuleren van verduurzaming. De mogelijke instrumenten worden meegenomen in het beleidsplan duurzaamheid. Daarnaast willen we een stimuleringsmaatregel ontwikkelen voor de transformatie van de bestaande woningvoorraad. Daarvoor zijn renteloze leningen voor particuliere woningeigenaren (zonder leenvermogen) beschikbaar. Vanaf 2023 maken we ook hier middelen voor vrij. Dit is conform hetgeen is opgenomen in het coalitieakkoord.

Speerpunten			
1. *Uitvoering van de Energietransitie, waaronder uitvoering Transitievisie Warmte* 2. *Uitvoering van het Klimaatakkoord* 3. *Invulling geven aan de klimaatadaptatiestrategie*			
Wat willen we bereiken:	**Wat gaan we daarvoor doen en wanneer:**	**Afwijkingen 1e Bestuursrapportage**	**Afwijkingen 2e Bestuursrapportage**
1. Energie			
1.A. Energietransitie op een wijze die passend is bij de financiële draagkracht van inwoners en bedrijven.	We lobbyen bij het Rijk voor voldoende financiële middelen en uitvoeringscapaciteit bij gemeenten en marktpartijen. In Q1 2024 stellen we de Regionale Energie Strategie (RES) 2.0 vast. Uitvoering geven aan de opgaven vanuit de Transitievisie Warmte en de Regionale Energie Strategie Zeeland (RES Zeeland). Informatieverstrekking richting inwoners en bedrijven. Voor inwoners met name waar het gaat om de particuliere verduurzaming van woningen.	De RES is niet in Q1 vastgesteld. De conceptversie wordt in juni aan u aangeboden in het kader van de zienswijzen procedure. Vaststelling is voorzien in november. Het overige verloopt volgens planning.	Op 20 juni 2024 heeft de raad een positieve zienswijze ingediend op de conceptversie RES 2.0 Zeeland. De vaststelling van de RES 2.0 is voorzien in de raadcyclus van november 2024.

2. Klimaatakkoord			
2.A. Woningen, bedrijven en overheidsgebouwen voldoen tijdig aan de duurzaamheidseisen die door het Rijk worden gesteld.	In 2024 komen er concrete plannen voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed. Bij gebouwinspecties brengen we noodzakelijke verduurzamingsmaatregelen in beeld die binnen vijf jaar terugverdiend kunnen worden. Er wordt een nieuw meer jaren onderhoudsplan (MJOP) vastgesteld. In het nieuwe MJOP reserveren we financiële middelen om deze maatregelen uit te voeren. Tevens reserveren we middelen om energiescans uit te voeren. Met de resultaten van de scans wordt een routekaart naar verduurzaming in 2030 en 2040 gemaakt.		Op 20 juni 2024 is door de Raad het meerjarig onderhoudsplan vastgesteld. Hierin zijn de verduurzamingsmaatregelen opgenomen die binnen 5 jaar terugverdiend worden. In de onderhoudsperiode zullen deze punten worden meegenomen in de uitvoering. In 2025 worden energiescans uitgevoerd op het gemeentelijk vastgoed. Met de resultaten van de scans wordt een routekaart naar verduurzaming in 2030 en 2040 gemaakt.

Programma 2: Economie en Arbeidsmarkt *(vastgesteld kader begroting 2024)*

Inleiding, de opgave
We willen onze economische structuur verbreden. Daarnaast worden kansen gezien voor de food industrie. Wij vinden het belangrijk dat gemeente Sluis een aantrekkelijk ondernemersklimaat heeft.

Wat betreft de **arbeidsmarkt** richten we ons op het behouden, en meer nog op het realiseren van een toename, van het arbeidspotentieel. We willen onze jongeren behouden voor de regio. Dat betekent ook dat we het voor hoger opgeleide jongeren aantrekkelijk(er) willen maken om terug te keren. Een belangrijke (rand-)voorwaarde hierbij is de beschikbaarheid van voldoende, betaalbare woningen. De gemeente Sluis heeft op het gebied van de arbeidsmarkt een faciliterende rol. We zoeken hierbij dan ook nadrukkelijk de samenwerking in de regio, met andere overheden (waar het gaat om het wegnemen van wettelijke belemmeringen op de grensoverschrijdende arbeidsmarkt) en het bedrijfsleven.

Wij komen in 2024 met een beleidsplan Economie in de vorm van een **economische agenda**. Deze vertalen we in een uitvoeringsprogramma inclusief financiële paragraaf. Het uitvoeringsprogramma, dat in 2024 wordt opgesteld, vormt de basis voor ons economisch beleid in de komende bestuursperiode.

Speerpunten			
1. *Versterken van de economische ontwikkeling door naast toerisme ook andere economische pijlers te versterken en zo de afhankelijkheid van 1 sector te verkleinen* 2. *Aanpakken van de tekorten op de arbeidsmarkt als gevolg van vergrijzing en ontgroening* 3. *Mobiele en digitale bereikbaarheid*			
Wat willen we bereiken:	**Wat gaan we daarvoor doen en wanneer:**	**Afwijkingen 1e Bestuursrapportage**	**Afwijkingen 2e Bestuursrapportage**
1. Economische ontwikkeling			
1.B. Geconcentreerde winkelgebieden die zich bevinden in centrumgebieden met een divers en aantrekkelijk	Ten aanzien van het centrum Oostburg, heeft het voorgelegde masterplan Oostburg niet tot vaststelling geleid. Daarom gaan de partners nu eerst in gesprek over het	In de raadscyclus juni/juli wordt het ruimtelijk kader aangeboden om vrij te geven voor inspraak. Ook de	Het ruimtelijk kader voor het winkelgebied in Oostburg heeft ter inzage gelegen. Het ruimtelijk kader wordt in

aanbod dat aansluit op de vraag.	vervolg, met de leefbaarheid en vitaliteit van Oostburg en dus het centrum voor ogen.	locatiekeuze voor het gemeentehuis ligt dan voor.	december 2024 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.
1.C. Voldoende aanbod van grond op bedrijventerreinen. We kijken daarbij voornamelijk naar de meest kansrijke locaties.	Voor de Vlaschaard in Eede is het streven om een onherroepelijk bestemmingsplan te hebben in 2024 waarna gelijk wordt overgegaan tot bouwrijp maken zodat medio 2024 de kavels kunnen worden uitgegeven. De uitbreiding Deltahoek is gerealiseerd.	Geen afwijkingen	Er was extra onderzoek noodzakelijk naar asbestvervuiling in de aan te kopen grond. Dit onderzoek kon pas deze zomer worden uitgevoerd. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek kan worden overgegaan tot aankoop van de benodigde grond (af te ronden in Q4 2024). Daarna kan de planologische procedure worden opgestart. Een onherroepelijk omgevingsplan zal dan ook pas ten vroegste in de 2e helft van 2025 aan de orde zijn. Daarna kan worden overgegaan tot het bouwrijp maken van de gronden zodat in de loop van 2026 de kavels kunnen worden uitgegeven.
1.E. Aantrekkelijk ondernemersklimaat.	We geven uitvoering aan de regiovisie Zeeuws-Vlaanderen met als doel bij te dragen aan de versterking van ondernemersklimaat en maken middelen vrij voor de cofinanciering van regiodeals.	De Regiodeal Zeeuws-Vlaanderen wordt in 2024 afgerond. Een nieuwe tranche is aangekondigd voor de zomer van 2024	Van 6 augustus tot 31 oktober is een nieuwe ronde voor de Regio Deals opengesteld. Een nieuwe aanvraag wordt voorbereid. Daarnaast zijn we i.s.m. het ministerie van BZK bezig met een meerjarige programmatische aanpak voor

			de regio in het kader van het programma Elke Regio Telt, met als doel de Brede Welvaart te versterken en de Spiraal van Verschraling te stoppen of te keren.

Programma 3: Wonen en Voorzieningen *(vastgesteld kader begroting 2024)*

Inleiding, de opgave
Vraagstukken rondom nieuwbouw, de verbetering van de bestaande woningvoorraad en (het behoud van) voorzieningen bekijken we in onderlinge samenhang. In 2023 is daarvoor het Beleidsplan Wonen vastgesteld.

Om een bijdrage te kunnen leveren aan de verdere economische ontwikkeling van de gemeente, de aantrekkelijkheid voor de arbeidsmarkt te verhogen en de leefbaarheid in onze gemeente verder te verbeteren, is het belangrijk dat de gemeente beschikt over voldoende **woningen**. Deze woningen dienen daarbij wel te voldoen aan de eisen van deze tijd: verduurzaamd en passend bij de veranderende bevolkingssamenstelling en bij de woonwensen van onze inwoners.

We streven daarbij tevens naar een prettige, groene en veilige woonomgeving, die klimaatbestendig is en voldoende voorzieningen biedt. Voor het behoud van **voorzieningen** in de verschillende kernen, is het noodzakelijk dat er voldoende gebruikers zijn, om de kwaliteit en betaalbaarheid te garanderen. Voor maatschappelijke voorzieningen geldt verder dat deze bij voorkeur ondersteund worden door het vrijwillige kader uit de verschillende dorpsgemeenschappen.

Ook de **bereikbaarheid** van deze voorzieningen is een aandachtspunt, mede vanwege de concentratie van voorzieningen, de vergrijzing van onze bevolking en een gewijzigd openbaar vervoersysteem.

Speerpunten			
1. Nieuwbouw voor permanente bewoning *2. Transformatie van de bestaande woningvoorraad* *3. Behouden van essentiële voorzieningen (zorg/onderwijs) in de gemeente* *4. Aandacht voor de bereikbaarheid van voorzieningen*			
Wat willen we bereiken:	**Wat gaan we daarvoor doen en wanneer:**	**Afwijkingen 1e Bestuursrapportage**	**Afwijkingen 2e Bestuursrapportage**
1. Wonen			
1.B. Verbeteren van de kwaliteit en beschikbaarheid van de bestaande woningen.	Op basis van het Beleidsplan Wonen hebben we een aanvraag Volkshuisvestingsfonds opgesteld om de bestaande woningvoorraad te transformeren. Als deze toegekend wordt eind 2023, zal vanaf 2024 de 1e	Geen afwijkingen	**Volkshuisvestingsfonds** In oktober 2023 is er een aanvraag ingediend bij het ministerie voor het Transitiegebied Woonzorgzones (WZZ)

	tranche van de transformatie van de woningvoorraad worden uitgevoerd. Daarmee richten we ons op het kwalitatief verbeteren van de woningvoorraad. Daarbij wordt met nadruk gekeken naar zowel het verduurzamen als het zorggeschikt maken van woningen. Voor individuele woningeigenaren blijft de mogelijkheid bestaan om met de Stimuleringsregeling Duurzaam en Langer Thuis duurzaamheidsmaatregelen te treffen en/of levensloopmaatregelen. Daarnaast komen woningen met slechte energielabels in aanmerking voor de SPUK-regeling Lokale aanpak isolatie.		binnen gemeente Sluis. Het doel van deze aanvraag was de kwetsbare woningvoorraad te verbeteren en te herstructureren naar levensloopgeschikte woningen. In december 2023 is de aanvraag toegekend. We starten met een pilot in twee straten binnen twee kernen (20 woningen). In de pilot kiezen we voor de kernen Breskens en Sluis. De reden hiervoor heeft te maken met de gebiedsontwikkelingen in Oostburg en IJzendijke. Gedurende deze pilot willen we ook een aparte subsidieverordening koppelen aan de pilot. Het doel van deze pilot is om een werkwijze te ontwikkelen die we vervolgens in het groot kunnen uitrollen.

2. Voorzieningen			
2.A. We streven naar samenhang van wonen en voorzieningen in de vijf dragende kernen. Essentiële voorzieningen, alsmede de kwaliteit hiervan, behouden door het aangaan van samenwerkingsverbanden dan wel anders te organiseren.	Op dit moment heeft het voorgelegde masterplan Oostburg niet tot vaststelling geleid. Daarom gaan de partners nu eerst in gesprek over het vervolg, met de leefbaarheid en vitaliteit van Oostburg en de regio voor ogen. De geplande inspraakprocedure van het masterplan in oktober en besluitvorming in december, zijn niet haalbaar meer. De uitgangspunten van het programma Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen, essentieel voor de toekomstige leefbaarheid van de regio, worden blijvend onderschreven; de urgentie ervan zelfs nog meer dan voorheen.	In de raadscyclus juni/juli wordt het ruimtelijk kader aangeboden om vrij te geven voor inspraak. De keuze voor locatie van het gemeentehuis wordt ter besluitvorming aan de raad aangeboden. Op 13 mei 2024 hebben wij u per brief geïnformeerd over de stand van zaken in het proces van het Masterplan IJzendijke	Eind 2024 wordt de woonzorgvisie – na ter inzagelegging – vastgesteld en gaan we hier uitvoering aan geven. In regionaal verband wordt gewerkt aan een regionale uitvoeringsagenda voor ouderenhuisvesting en voor aandachtgroepen. Zowel de capaciteit en spreiding, als de kwaliteitseisen en het voorzieningenniveau voor zorgwijken (zoals vastgelegd in de woonzorgvisie) zijn hiervoor leidend. i.s.m. het ministerie van BZK bereiden we een meerjarige programmatische aanpak voor de regio voor in het kader van het programma Elke Regio Telt, met als doel de Brede Welvaart te versterken en de Spiraal van Verschraling te stoppen of te keren. Besluitvorming hierover door het nieuwe kabinet is eind dit jaar voorzien. Ter overbrugging bereiden we een nieuwe Regiodeal voor, specifiek gericht op het behoud van essentiële

			voorzieningen en vestigingsklimaat van mensen en bedrijven. De sluitingsdatum voor de nieuwe Regiodeal is op 31 oktober 2024.
3. Mobiliteit			
3.A. Integraal beleid op het gebied van mobiliteit.	We werken verder aan het opstellen van een gemeentelijk mobiliteitsplan. Het mobiliteitsplan is meerjarig en komt tot stand in nauw overleg met inwoners, adviesraden, belangenorganisaties en maatschappelijke partners. In de bestuurlijke jaaragenda zijn hiervoor in 2024 momenten opgenomen om uw raad op dit onderwerp via de BOB-structuur mee te nemen en uiteindelijk te laten besluiten. We streven naar behoud van het huidige niveau van openbaar vervoer en haken hierbij aan via de Regionale Mobiliteitsstrategie.	Het opstellen van een gemeentelijk mobiliteitsplan zal gefaseerd gebeuren. Hiertoe worden op dit moment gesprekken gevoerd om een koersdocument op te stellen waaruit de prioriteiten voor het mobiliteitsplan voortkomen. Het mobiliteitsplan zal daarna per thema verder worden opgepakt. Het dossier wordt aangeboden via de BOB-structuur. De eerste stap (Beeldvorming) vindt plaats in december.	We werken op dit moment aan het opstellen van een gemeentelijk mobiliteitsplan. Hiervoor zijn een aantal gesprekken gevoerd om tot prioriteiten te komen. Dit moet leiden tot een projectagenda met kaders, waarbij keuzes gemaakt worden over verschillende mobiliteitsthema's, zoals wegencategorisering, (fiets)parkeren, verkeersveiligheid, etc. Het dossier wordt aangeboden via de BOB-structuur. De eerste stap (Beeldvorming) vindt plaats in december.

Programma 4: Sociaal Domein *(vastgesteld kader begroting 2024)*

Inleiding, de opgave
Sinds de decentralisaties van 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de ondersteuning en begeleiding van kwetsbare inwoners. De kern van het sociaal domein is de uitvoering van drie wetten: de Participatiewet, de Wet jeugdhulp en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. De uitvoering van deze wetten is echter nauw verbonden met de uitvoering van de Wet passend onderwijs, de Wet inburgering, de Wet schuldhulpverlening, de Wet publieke gezondheid, de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en de aanpak Personen met verward gedrag. Al deze wetten zijn instrumenten om de ondersteuning van kwetsbare inwoners gestalte te geven. Als we spreken over het sociaal domein, dan bedoelen we dan ook het samenspel tussen alle sectoren die te maken hebben met de sociale kant van het gemeentelijke beleid: zorg, welzijn, onderwijs, gezondheidszorg, opvoeding, inburgering en sociale activering. Het gaat voor de individuele inwoner met zijn noden en behoeften om het samenspel van de gemeenschap en het zorgaanbod van professionals. Vandaar dat we ook inzetten op burgerparticipatie. We dragen bij aan het versterken van (dorps-) gemeenschappen. (Door sociale contacten, mantelzorg, burenbetrokkenheid en andere vormen van steun uit de gemeenschap heeft dat effect op de mate waarop mensen een beroep zullen doen op onze zorgsystemen.)

We streven bij de **dienstverlening aan onze inwoners** naar een ondersteunings- en hulpaanbod dat past bij wat mensen nodig hebben en dat effectief, dichtbij en betaalbaar is. Laagdrempelig en zonder wachtlijsten. Inwoners vragen daarbij om een integrale benadering van hun vraag en het zorg- en ondersteuningsaanbod. Niet alleen geredeneerd vanuit de wettelijke taak en het aanbod van de gemeente, maar vanuit de belevingswereld van inwoners. Inwoners hebben immers ook te maken met het aanbod vanuit zorgaanbieders, huisartsen, onderwijs, kinderopvang en de GGD. We werken daarom intensief samen (o.a. het programma Toekomstige Zorg Zeeuws-Vlaanderen en de Zeeuwse Zorgcoalitie). We kijken hierbij over de grenzen van de afzonderlijke wetten en financieringsstromen heen, maar met oog voor ieders rol, verantwoordelijkheid en mogelijkheden. Van monodisciplinair naar multidisciplinair. De cliënt staat daarbij centraal. Het doel is dat het aanbod complementair is en de aanpak afgestemd.

Naast het bieden van toegang tot zorg en ondersteuning gaan we ook (meer dan voorheen) inzetten op **preventie en ombuigen van zorg**. We doen dit vanuit het gedachtengoed van Positieve Gezondheid. Dit houdt in dat de gezondheid die mensen ervaren niet alleen wordt bepaald door de afwezigheid van ziekte, maar ook door de financiële, mentale, en sociaal-maatschappelijke omstandigheden. Inzetten op preventie betekent ook dat de inzet en focus van de gemeente moet verschuiven van zorg naar welzijn (van individueel maatwerk naar collectieve indicatievrije activiteiten).

De toenemende zorgkloof – de vraag naar zorg neemt toe (o.a. door vergrijzing), terwijl het aanbod van zorg afneemt (met name door een tekort aan personeel) – vraagt verder dat we, naast preventie, ook gebruik moeten maken van onze ruimtelijke instrumenten om **wonen, zorg en voorzieningen** dichter bij elkaar te brengen en zo de reisbewegingen van ouderen en professionals te beperken en (sociale) ontmoetingen te stimuleren. En daarmee te werken aan gemeenschapsontwikkeling.

Speerpunten			
1. *Meer preventie door ombuigen van zorg naar welzijn* 2. *Integrale toegang en dienstverlening* 3. *Clusteren van wonen, zorg en voorzieningen* 4. *Betere grip en sturing op uitgaven*			
Wat willen we bereiken:	**Wat gaan we daarvoor doen en wanneer:**	**Afwijkingen 1e Bestuursrapportage**	**Afwijkingen 2e Bestuursrapportage**
1. Preventie en ombuigen van zorg			
1.A. De inzet en focus van de gemeente verschuift van zorg naar welzijn.	We kijken opnieuw naar de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente. We kijken daarbij ook naar de inrichting van onze uitvoeringsorganisatie en naar mogelijke samenwerking in de keten en in de regio. In het tweede kwartaal van 2024 komen we met een geactualiseerde visie op de organisatie van zorg, ondersteuning en preventie aan inwoners in Sluis waaronder de uitvoering van het sociaal domein (Porthos). Bij het opstellen van die visie betrekken we ook de adviesraden en externe zorgpartners.	Geen afwijkingen	Na de evaluatie van het beleidsplan 2020-2024 zal het nieuwe beleidsplan sociaal domein worden opgesteld. De organisatie van zorg, ondersteuning en preventie aan de inwoners in Sluis volgt daaruit.
2. Integrale toegang en dienstverlening			
2.A. De gemeente streeft naar een hulp- en ondersteuningsaanbod dat past bij wat de inwoners nodig hebben. De basisdienstverlening is op orde.	We blijven de effectiviteit van de geleverde zorg en ondersteuning continu monitoren, met name het aantal doorverwijzingen, de correctheid van de doorverwijzing en de stapeling van zorg hebben daarbij onze aandacht. Zo nodig treffen we maatregelen.	In de optimalisatie van het sociaal domein is veel aandacht voor de wachtlijsten. De werkprocessen worden zo ingericht dat de dienstverlening aan onze klanten adequaat verloopt. De klant staat	De optimalisatie van het sociaal domein wordt uitgevoerd. De systemen worden procesgericht ingericht. Klantvraag staat centraal. De achterstanden bij Wmo zijn weggewerkt.

Aanvragen worden afgewerkt binnen de wettelijke termijn. De hulpvraag van de inwoner wordt integraal benaderd, vanuit ieders rol, verantwoordelijkheid en bevoegdheid, maar ook vanuit ieders expertise en mogelijkheden. Het aanbod is laagdrempelig, beschikbaar en betaalbaar.	We streven naar minimale wachtlijsten. Als gevolg van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, is een betere afstemming nodig tussen de vraag naar zorg met het beschikbare aanbod. We continueren daartoe de samenwerking met de partners in het programma Vitaal WZV, de Toekomstige Zorg Zeeuws-Vlaanderen en de Zeeuwse Zorgcoalitie.	centraal, het werkproces is daarop afgestemd. De stuurgroep Toekomstige Zorg Zeeuws-Vlaanderen is in de tweede helft van 2023 niet meer bijeengeweest. Hierdoor zijn de programmalijnen Wonen, Zorg & Voorzieningen en Zorg & Welzijn niet geactualiseerd. We verwachten dat dit in juli 2024 alsnog gebeurt, zoals gemeld via de actualiteitenlijst van de commissie Samenleving/Middelen.	Het convenant met 'Kerngezond' is gesloten. De samenwerking tussen de diverse ketenpartners wordt geoptimaliseerd.
3. Clusteren van wonen, zorg en voorzieningen			
3.A. Om de zorgkloof te overbruggen willen we wonen, zorg en voorzieningen ook fysiek dichter bij elkaar brengen. Dit moet leiden tot minder reisbewegingen van (schaarse) professionals en (minder mobiele) ouderen. En tot meer (sociale) ontmoetingen en sterkere informele netwerken.	In 2024 wordt de woonzorgvisie vastgesteld en gaan we hier uitvoering aan geven.	Geen afwijkingen.	Eind 2024 wordt de woonzorgvisie – na ter inzagelegging – vastgesteld en gaan we hier uitvoering aan geven. In regionaal verband wordt gewerkt aan een regionale uitvoeringsagenda voor ouderenhuisvesting en voor aandachtgroepen. Zowel de capaciteit en spreiding, als de

			kwaliteitseisen en het voorzieningenniveau voor zorgwijken (zoals vastgelegd in de woonzorgvisie) zijn hiervoor leidend.

Programma 5: Bestuur en veiligheid *(vastgesteld kader begroting 2024)*

Inleiding, de opgave
De gemeente is voor velen de eerste overheid. We zijn letterlijk dichtbij, als het bijvoorbeeld de fysieke leefomgeving betreft of tastbare producten zoals een paspoort. Daarnaast nemen we veel besluiten die inwoners en ondernemers aangaan. In de uitvoering van al onze dienstverlenende taken willen wij klantgericht en betrouwbaar zijn.

Wij staan voor een veilige leefomgeving. Als gemeente vervullen we de regierol om, samen met onze veiligheidspartners en de burgers, te komen tot integraal beleid (en uitvoering daarvan) om dit doel te realiseren. We zoeken actief samenwerking op met partners die ons kunnen helpen bij het bereiken van onze ambities. De Zeeuwse norm weerbare overheid is hiervan een voorbeeld.

Speerpunten			
1. *Een veilige omgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers* 2. *Een weerbare en integere overheid (bestuurlijk en ambtelijk)* 3. *Goede bereikbaarheid van de gemeente, zowel fysiek als digitaal* 4. *De klantvraag staat voorop bij de verdere ontwikkeling van ons dienstverleningsconcept* 5. *Informeren en betrekken van inwoners, ondernemers en bezoekers. Een sterke (bestuurlijke) samenwerking in de regio* 6. *Burgerparticipatie*			
Wat willen we bereiken:	**Wat gaan we daarvoor doen en wanneer:**	**Afwijkingen 1e Bestuursrapportage**	**Afwijkingen 2e Bestuursrapportage**
1. Dienstverlening			
2.B. De klantvraag staat voorop bij de verdere ontwikkeling van ons dienstverleningsconcept.	Er zal een klanttevredenheidsmeting worden uitgevoerd. De meting zal zich in eerste instantie richten op onze telefonische dienstverlening maar later worden uitgebreid naar andere klantkanalen. De uitkomsten gebruiken we bij de verdere ontwikkeling van onze dienstverlening.	Geen afwijkingen.	De nulmeting naar de telefonische bereikbaarheid is uitgevoerd. Hieruit komen goede punten naar voren en kans om de dienstverlening verder te verwerken. We gaan daarmee aan de slag. Samen met Terneuzen en Hulst leveren we in Q4 van 2024 een Zeeuws-Vlaamse dienstverleningsvisie op.

6: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

De gemeentelijke uitgaven worden gedekt uit verschillende inkomstenbronnen. Deze zijn te splitsen in specifieke en algemene inkomstenbronnen. De specifieke zijn direct te relateren aan de uitgaven van de programma's en zijn dan ook hierbinnen verantwoord. De inkomstenbronnen en uitgaven die niet direct te relateren zijn aan de programma's (algemene uitkering, lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, deelnemingen enzovoorts) zijn in dit hoofdstuk opgenomen.
Een onderdeel van het programmaplan bestaat uit een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de kosten van de overhead, het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.

2. Projecten

In de begroting 2024 is een paragraaf projecten opgenomen. Er worden 8 majeure projecten onderscheiden:

1. Havengebied Breskens
2. Masterplan Nieuwvliet
3. Cadzand-Bad
4. Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen
5. Rechtmatigheidsverantwoording
6. (Burger)Participatie
7. Duurzaamheid
8. Mobiliteit

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de majeure projecten die een afwijking/ontwikkeling kennen.

Naam project	Toelichting 1e Bestuursrapportage	Toelichting 2e Bestuursrapportage
1. Havengebied Breskens	Geen afwijkingen	Het projectloop. U bent hierover dit jaar enkele keren bijgepraat. Het project staat daarnaast als vast onderwerp op de Actualiteitenlijst van de commissie Ruimte/AB.
2. Masterplan Nieuwvliet	De eerste vijf deelprojecten zijn afgerond of bevinden zich in de afrondende fase. Dit zijn: • Entree Duinen • Dijkenlandschap (3) en • Baanstpolder. De uitvoering van Sint Bavodijk (Dijkenlandschap) fase 2 is in voorbereiding. Het ontwerp voor de Duinboulevard wordt de komende periode verder uitgewerkt.	Het project loopt, er zijn geen afwijkingen.
3. Cadzand-Bad	We hebben het proces om te komen tot aanvullende kaders voor de ontwikkelingen in Cadzand-Bad opgestart (waaronder 2e schil).	In de raadscyclus van Oktober heeft u een procesbrief ontvangen voor het verloop van de volgende fase (2e schil)

Naam project	Toelichting 1e Bestuursrapportage	Toelichting 2e Bestuursrapportage
4. Vitaal West Zeeuws Vlaanderen	Voor vitaal Oostburg worden in de raadscyclus juni/juli twee voorstellen aangeboden. Het ruimtelijk kader vrijgeven voor inspraak en locatie gemeentehuis voor besluitvorming. Op 13 mei 2024 hebben wij u schriftelijk geïnformeerd over de stand van zaken van het proces Masterplan IJzendijke.	Op 4 juli heeft de raad een besluit genomen over de locatiekeuze van het gemeentehuis. Het ruimtelijk kader is vrijgegeven voor inspraak en zal in december voorgelegd worden ter besluitvorming. In het derde kwartaal worden tevens de nieuwe opdrachten vanuit het college geformuleerd om de volgende 'wagonnetjes' op te starten. Er lopen heronderhandelingen met Zorgsaam over de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) en Grondruilovereenkomst (GROK). Voor IJzendijke hopen we eind 2024 een definitieve keuze te maken voor de locatie van het MFC.
5. Rechtmatigheids-verantwoording	De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de jaarrekening 2023.	Geen afwijkingen
6. (Burger)Participatie	Geen afwijkingen	In december dit jaar wordt een nota aan uw raad aangeboden.
7. Duurzaamheid	Geen afwijkingen	Op vraag van de gemeenteraad heeft het integraal beleidsplan duurzaamheid ter inzage gelegen. Vaststelling is voorzien in december 2024. In 2024 hebben we onderdelen van het programma duurzaamheid uitgevoerd die in lijn zijn met het bestaande beleid. Activiteiten uit specifiek het integraal beleidsplan zullen vanaf 2025 worden uitgevoerd.
8. Mobiliteit	Geen afwijkingen	Het dossier wordt aangeboden via de BOB-structuur. De eerste stap (Beeldvorming) vindt plaats in december.

3. Financiële afwijkingen

In deze paragraaf wordt conform de rapportagegrens van de financiële verordening ingegaan op de financiële afwijkingen groter dan € 50.000. Daarnaast wordt er in alle gevallen een toelichting gegeven op bijstellingen van investeringskredieten, mutaties van de reserves en de inzet van de stelposten. De stelposten zijn de budgetten die vrijgemaakt zijn bij de begroting 2024 voor diverse beleidsterreinen. In paragraaf 4 zijn de hieronder toegevoegde afwijkingen samengevat in een financiële tabel.

Gemeentelijke heffingen
De baten belastingen en leges zijn bijgesteld conform de geprognotiseerde belastingopbrengsten uit de rapportage Q2-2024 van Sabewa.

Soort	Bedrag
Onroerende zaakbelasting	€ 100.000
Afvalstoffenheffing	€ 252.000
Rioolrechten	€ 665.000
Forensenbelasting	- € 88.000
Toeristenbelasting	€ 95.000
Reclamebelasting	- € 8.000
Hondenbelasting	€ 3.000
Precariobelasting	- € 26.000
Totaal	**€ 993.000**

De extra baten afvalstoffenheffing en rioolrechten worden gedoteerd aan de voorzieningen riool en afval. Het saldo van de overige heffingen komt ten gunste van het saldo van baten en lasten.

Stelposten
In de begroting van 2024 zijn verschillende stelposten opgenomen. In deze rapportage worden de stelposten benoemd waarvan de verwachting is dat deze (in ieder geval) in 2024 niet volledig benodigd zijn en vrij kunnen vallen.

- Inhuur Grote Projecten (Burgerparticipatie) € 100.000
- Stelpost overige (Peuterspeelzalen) € 561.000
    - Van deze stelpost wordt € 120.000 ingezet voor de bestrijding van onderwijsachterstanden. Per saldo is er sprake van een aframing van € 561.000.
- Stelpost overige (Basisvoorziening re-integratie) € 125.000

Oekraïne en Leefgeld GOO
Bij het ministerie van Justitie en Veiligheid is een voorschot Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne aangevraagd. Het betreft hier het normbedrag wat per dag per bed vergoed wordt. Tegenover deze baten staan lasten.
Naast de bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraine ontvangt de gemeente ook middelen ter compensatie voor het verstrekken van een toelage voor voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven (leefgeld) aan ontheemden uit Oekraïne.
Een deel van de benoemde baten en lasten is financieel al verwerkt in het raadsvoorstel

Flexwoningen Baljuwveltersweg dat uw raad in mei 2024 heeft ontvangen. Het resterende deel, baten van € 1.380.000, wordt nu meegenomen in deze bestuursrapportage.

Leges Burgerzaken
De verwachting is dat de baten leges burgerzaken hoger zullen zijn dan begroot, € 161.300. Oorzaak hiervan is gelegen in de paspoortpiek. Voor eigen bewoners kan redelijk ingeschat worden welk aantal vervangen moet worden. Voor bewoners in het buitenland is dit moeilijker in te schatten.

Rentebaten schatkistbankieren en rente geldleningen
Door het aanhouden van publieke middelen bij het ministerie van financiën ontvangen we rentebaten. De verwachting is dat we dit jaar € 1.000.000 aan rentebaten ontvangen via het schatkistbankieren.
We hebben in 2024 geen langlopende geldlening van € 8.000.000 moeten aantrekken. Dit levert een (rente)voordeel op van € 240.000 in 2024 met een structurele uitwerking van ongeveer € 300.000.
Het rentedeel wat betrekking heeft op de onderdelen afval en riool wordt verrekend met de Voorziening afval en de Voorziening riool. Het rentedeel wat betrekking heeft op de overige onderdelen wordt verrekend met het saldo van baten en lasten.

Investeringskredieten
Enkele investeringskredieten kunnen komen te vervallen. Dit omdat de investeringen inmiddels hebben plaatsgevonden en lager zijn uitgevallen dan vooraf ingeschat.

- Verhuursysteem gemeentelijke accommodaties € 12.857
- Camerabewaking KCC € 2.903
- Scanapparatuur KCC € 5.620
- Padelbaan Sportcentrum Cadzand € 5.000

Als gevolg van de overgang naar een nieuw Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) zijn er een aantal investeringskredieten afgeraamd. Met de bespaarde afschrijving is reeds rekening gehouden in de begroting 2024. De volgende investeringskredieten zijn volledig afgeraamd:

- Renovatie IBA's 2022
  Vrijvervalriool vervanging/renovatie 2023 en 2024
- Vrijvervalriool afkoppelen/verbetering 2023 en 2024
- Gemalen/pompunits mechanisch 2023 en 2024
- Gemalen elektrisch (MacTek/Aquaview++) 2023 en 2024
- Pompunits elektrisch 2023 en 2024
- Rioolpersleiding vervanging 2023 en 2024
- Gemalen/pompunits bouwkundig 2024
- Reconstructie wegen toegang kern Hoofdplaat
- Brug Damse vaart Sluis
- Afkoppelen St. Anna ter Muiden
- Beheerplan wegen: rehabilitaties 2023 en 2024
- Parkeerterreinen aan de kust 2024

Bedrijfsvoering
De raming voor de Bedrijfsvoering laat een incidenteel voordeel zien van circa € 500.000. Dit heeft een optelsom van redenen. Ons ziekteverzuim is dalend, waardoor een minder inhuur nodig is geweest dan geraamd. Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt, staan enkele vacatures langer open dan gemiddeld. Daarnaast zijn er in de bedrijfsvoering enkele voorziene acties, bijvoorbeeld rond meubilair, aangehouden. Dit gezien het raadsbesluit van 4 juli 2024 over de locatiekeus van het gemeentehuis, wat inhoudt dat het huidige gebouw grotendeels gesloopt zal worden. Wij focussen ons nu op de tijdelijke huisvesting, en de nieuwe huisvesting.

P&O taken
Sinds 2024 werken wij voor de P&O taken samen met de gemeente Terneuzen. Dit betreft het volledig pakket van advisering, rechtspositie, arbodienstverlening en salarisadministratie. De omvang van dit pakket is de afgelopen jaren autonoom gegroeid. Dit heeft enerzijds te maken met nieuwe wet- en regelgeving die meer eisen stelt, en anderzijds met een grotere organisatie (vaste formatie, tijdelijke formatie, projectformatie) om te bedienen. Er wordt structureel € 80.000 bijgeraamd.

Advieskosten Havengebied
De advieskosten voor Havengebied Breskens bedragen € 70.000 meer dan begroot.

Onderhoud wegen
Er heeft dit jaar extra groot onderhoud aan wegen plaatsgevonden. Dit lasten van dit extra onderhoud bedragen € 97.000 en komen ten laste van de reserve wegen.

Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
Op basis van de tweede kwartaalrapportage van het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) zijn de lasten bijgesteld. In totaal levert dit een extra uitgave op van € 56.000.

Staangeld stranden
De inkomsten voor het staangeld van de strandpaviljoens zijn aangepast aan de werkelijke opbrengsten van de afgelopen jaren. Per saldo levert dit voor 2024 een voordeel op van € 56.000.

Woonvoorzieningen
Er zijn dit jaar meer woningaanpassingen gerealiseerd dan vooraf geraamd. Dit heeft onder andere te maken met de vergrijzing in onze gemeente en het gebrek aan aangepaste woningen. Daarnaast zijn er ook een aantal grotere en duurdere woningaanpassingen gerealiseerd. De extra lasten bedragen in totaal € 150.000.

Begeleiding (Wmo)
Het gebruik van Wmo voorzieningen begeleiding is sterker gestegen dan verwacht. Naast deze stijging kwam ook de indexatie hoger uit dan vooraf geraamd. Dit samen leidt tot een stijging van de uitgaven van € 195.000.

Huishoudelijke voorzieningen
Ook voor de huishoudelijke voorzieningen binnen de Wmo geldt dat zowel het gebruik als de indexatie hoger is dan verwacht. Voor de huishoudelijke hulp leidt dit tot een stijging in de uitgaven van € 364.000.

Energielasten
De energielasten zijn bijgesteld en uitgesplitst naar gas, elektra en vastrecht. Daarnaast hebben we vanaf 2024 een nieuwe energieleverancier en hebben we een variabel contract. De totale bijstelling van de energielasten bedraagt € 210.000 nadelig.

Investeringsfonds Cadzand
We ontvangen voor de inzet van personeel voor het Investeringsfonds Cadzand een vergoeding van € 80.000. Deze inzet heeft een structurele werking van € 50.000.

Project illegaal grondverbruik
De verwachting is dat het project illegaal grondverbruik zo'n € 200.000 aan grondverkoop oplevert. Na verrekening van de lasten levert dit een positief resultaat op van € 75.000. Het positieve saldo zal worden toegevoegd aan de reserve gebouwen/gronden.

Aanleg glasvezel
Vanwege de grootschalige aanleg van glasvezel ontvangen we hogere leges dan verwacht; € 76.000. Naast de leges ontvangen we vergoedingen voor schade aan straatwerk als gevolg van de aanleg van glasvezel. Deze vergoedingen bedragen € 201.000 en worden toegevoegd aan de reserve.

Budgetten riool/afval
Bij het bepalen van het dekkingspercentage worden de bedragen incl. btw berekend. Minder lasten/meer opbrengsten leiden er toe dat er in de berekening minder btw kan worden meegenomen dan begroot. Dit leidt tot een hogere toevoeging aan de voorziening. De hogere uitgaven van de btw-componenten, € 85.000, komen ten laste van het saldo.

Overige kleinere afwijkingen
Conform de bepaling in de financiële verordening worden individuele afwijkingen lager dan € 50.000 niet nader toegelicht in de Bestuursrapportage. Bij elkaar opgeteld bedragen deze afwijkingen per saldo € 102.000 in 2024. Hoofdzakelijk wordt dit veroorzaakt door incidenteel lagere lasten in het huidige jaar en een incidentele extra baten.
De overige wijzigingen zijn kleiner van omvang en betreffen actualisaties van budget.

4. Financiële samenvatting

In onderstaande tabel is een samenvatting gemaakt van de financiële afwijkingen in deze Bestuursrapportage die van invloed zijn op het begrotingssaldo. Indien de afwijking budgettair neutraal is, is het bedrag € 0.

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
(-/- = afname saldo; + = toename saldo)					
Gemeentelijke heffingen	76				
Stelposten	786				
Oekraïne	1.380				
Leges Burgerzaken	161				
Rentebaten	682				
Bedrijfsvoering	508				
DVO Gemeente Terneuzen – P&O taken	-80	-80	-80	-80	-80
Advieskosten Havengebied	-70				
Collectief Vraagafhankelijk Vervoer	-56				
Staangeld stranden	56				
Woonvoorzieningen	-150				
Begeleiding (Wmo)	-195	-195	-195	-195	-195
Huishoudelijke Hulp (Wmo)	-364	-364	-364	-364	-364
Energielasten	-210	-192	-210	-171	-157
Investeringsfonds Cadzand	80	50	50	50	50
Leges aanleg glasvezel	76				
Budgetten riool/afval	-85				
Overige kleine afwijkingen	-79	-154	-114	-142	-140
Totaal	**2.516**	**-935**	**-913**	**-902**	**-886**

De 2e Bestuursrapportage 2024 leidt tot een totaalbedrag aan afwijkingen in 2024 van € 2,5 miljoen positief. Voor de daarop volgende jaren heeft de 2e Bestuursrapportage 2024 een structureel negatief effect van ongeveer € 9 ton.

5. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om incidentele financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee de gemeentelijke structurele taken te kunnen voortzetten. We bepalen het weerstandsvermogen door de relatie te leggen tussen de weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken) en de risico's die we als gemeente lopen en waarvoor op onze balans geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de gemeentelijke begroting is. De conclusie betreffende het weerstandsvermogen van de gemeente Sluis is dat er voldoende vermogen is om de risico's af te dekken.

Risicomanagement

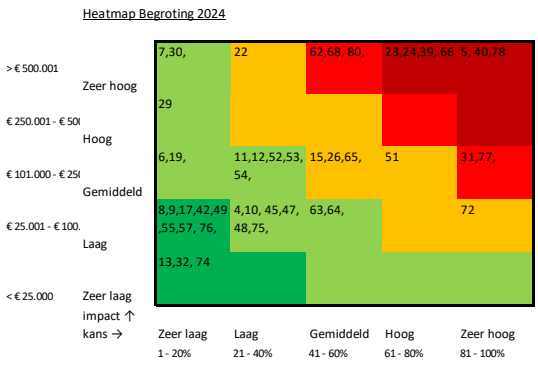
Onze gemeente heeft te maken met onder andere toenemende complexiteit en nieuwe taken zoals nieuwe wetgeving vanuit het Rijk maar ook de (grote) projecten die de gemeente wenst uit te voeren. Om deze reden is het belangrijk dat we goed omgaan met de onzekerheden die op ons pad komen en dat daarin bewuste keuzes worden gemaakt.

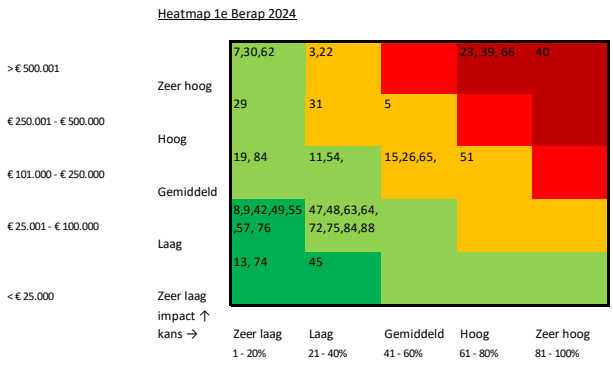
Voor een effectieve verankering van risicomanagement in de organisatie is periodieke informatievoorziening van belang. Een inhoudelijke rapportage over de risico’s vindt plaats als onderdeel van de P&C-cyclus. Door deze koppeling worden de risico’s periodiek onder de aandacht gebracht.

Risico’s

In de begroting 2024 hebben wij voor de eerste keer een heatmap voor de potentiële financiële risico’s opgesteld. Hierin is duidelijk af te lezen welke risico’s er in een bepaalde klassen zitten. In de 1e Bestuursrapportage zijn de risico’s geactualiseerd en vastgesteld. Voor de 2e Bestuursrapportage zijn de risico’s opnieuw geactualiseerd.

In onderstaand overzicht de heatmap zoals deze in de 1e Bestuursrapportage 2024 is opgenomen en een gewijzigde heatmap voor de 2e Bestuursrapportage 2024.

Risicoprofiel

In de begroting 2024 werd het maximale effect van de aanwezige risico’s becijferd op ongeveer € 16.593.000. In de 1e Bestuursrapportage is het totaal aan risico’s vastgesteld op € 16.095.000. In de periode tussen de 1e en 2e Bestuursrapportage zijn de risico’s door verschillende ontwikkelingen veranderd. Hierdoor komt het totaal van de risico’s op

€ 15.845.000. Dit is een verlaging van € 250.000. Deze wijzigingen komen vooral voor in de lagere gekwantificeerde risico's.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit aan geldmiddelen die de gemeente heeft om tegenvallers op te vangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden.

In deze Bestuursrapportage gaan we voor de weerstandscapaciteit uit van de stand van reserves per 31 december 2023.

Wij achten deze weerstandscapaciteit van € 20.746.000 voldoende gelet op de aanwezige risico's en het hiermee gekwantificeerde bedrag van € 15.845.000.